HEVOSET

Koulu on aika haastavaa, mutta kyllä se menee. Täällä on paljon pienempi luokka, ja saa apua paremmin, jos tarvitsee. **OONA KILPIÄ, HEVOSLUKIOLAINEN**

Uusille lantaloille kokovaatimus

Kate on jatkossa pakollinen

Hevostallien lantaloille on asetettu kokovaatimukset nitraattiasetuksessa, joka hyväksyttiin joulun alla. Uutta tallia rakennettaessa tai entistä laajennettaessa tulee laskettaa eläinmäärän mukaan lantalan koko.

Samalla lantalan kattaminen tulee pakolliseksi.

Nitraattiasetuksen vaatimusten perustana on, että lantalaan pitää mahtua koko vuoden lannat.

Tiiviillä, katetulla siirtolavalla on mahdollista jatkossa varastoida vain kuivikelanta, jota kertyy alle 25 kuutiota vuodessa. Sama pätee, jos tallissa varastoidaan kerrallaan enintään 25 kuutiota.

Jos tallissa on vain ainoastaan alle 120-senttisiä poneja, lantalaksi riittää pienimmillään kahdeksan neliötä. 120–150 senttiä korkeille hevosille ja poneille alaraja on 12 neliössä ja tätä korkeammille 17 neliössä.

Vähimmäistilavuutta laskettaessa voidaan uuden asetuksen mukaan ottaa huomioon useamman tilan yhteiset lantalat ja pihattojen kuivikepohjat sekä samana laidunkautena laitumelle jäävä lanta. Laidunkaudeksi lasketaan enintään neljä kuukautta.

Vähimmäistilavuudesta voidaan poiketa, jos lannan vastaanottajalla on ympäristönsuojelulain mukainen lupa tai jos lanta varastoidaan toisen tilan säädökset täyttävässä lantalassa.

Lantalan tulee olla vesitiivis. Uusien lantaloiden kattaminen tulee myös ympäristöministeriön mukaan pakolliseksi. Kuivalannan varastointitila tulee kattaa tai varastoitava aine peittää siten, että sadevesien pääsy varastointitilaan estetään.

Uusi asetus astuu voimaan EU-komission käsittelyn jälkeen arviolta huhtikuun alussa.

KAIJALEENA RUNSTEN

HEVOSTALOUDESTA LYHYESTI

Ratsuori Lastun Lekan omistajat kertovat Ypäjällä tilansa kasvatuksesta.

Suomenhevospäiville mahtuu vielä

Suomenhevoskasvattajat kokoontuvat tuttuun tapaan Ypäjän hevosopistolle vajaan kahden viikon kuluttua 24.–25.1. Lauantain ohjelmassa on muun muassa luento ja esitys hevosavusteisesta toiminnasta.

Sunnuntaina jatketaan samaa teemaa sekä keskustellaan suomenhevosen jalostuksesta. Käytännön näkökulmaa suomenhevosen tilanteeseen tuovat Kantrin syyskuussa haastattelemat hevosyrittäjät **Noora Ojanperä** ja **Petri Laine** Orivedeltä sekä tunnettu ravivalmentaja **Jukka-Pekka Kauhanen**.

www.hevosopisto.fi > tapahtumat

Eläinsuojelupäivillä hevosasiaa

Suomen Eläinsuojeluyhdistysten liitto (SEY) järjestää vuosittaiset eläinsuojelupäivät niin ikään tammikuun viimeisenä viikonloppuna Hotelli Cumuluksessa Jyväskylässä. Teemana on tänä vuonna hevosten hyvinvointi ja hevosen koulutus pehmein metodein.

Lauantain ohjelma on omistettu SEY:n eläinsuojeluneuvojille, sunnuntai 25.1. on sen sijaan avoin kaikille kiinnostuneille. Sunnuntain luennoitsijat ovat Uudellamaalla hevospraktiikkaa pitävä eläinlääkäri **Mira Hämäläinen** ja eläintenkouluttaja **Minna Tallberg**, joka on pitkään jakanut tietoaan myös blogissa.

www.sey.fi > ajankohtaista

Ratsujalostuspäivillä keskustellaan esteratsastuksesta.

Ratsukasvatuksen huippuja Ypäjälle

Ypäjälle ratsujalostuspäiville lauantaina 31.1. saadaan tänä vuonna kaksi maailman ehdotonta huippunimeä. Hollantilainen **Jacques Verkerk** on lineaariseen arvosteluun erikoistunut luennoitsija, joka on arvostellut hevosia kutakuinkin kaikissa Euroopan tärkeissä ratsukasvatusmaissa.

Ranskalainen **Herve Godignon** on esteratsastuksen huippuvalmentaja, maajoukkueratsastaja ja hevoskasvattaja. Suomen estejoukkueen päävalmentaja pitää nuoren hevosen estevalmennustunnin ja luennoi urheiluhevosen ominaisuuksista ja hevosjalostuksesta.

www.hevosopisto.fi > tapahtumat

Jalostuspäivät Joensuussa

Suomenhevosten uudistettavasta jalostusohjesäännöstä keskustellaan Suomen Hippoksen jalostuspäivillä 11.–12.2. Toinen pääaihe on kotimaisten hevoshuutokauppojen kehittäminen. Lisäksi päivillä kuullaan tuoreita uutisia hevostutkimuksesta sekä palkitaan viime vuoden parhaat kantakirjatammat.

Tuttuun tapaan jalostuspäivät pidetään kuninkuusravikaupungissa eli Joensuussa.

www.hippos.fi > kasvatus

Savon eläinsairaalassa tehdään muun muassa röntgentutkimuksia.

Kiuruvedellä aloitti hevossairaala

Hevosiin erikoistunut Savon Eläinsairaala Oy aloitti kuukausi sitten toimintansa Kiuruveden Hingunniemellä. Yrityksessä työskentelee kaksi vakinaista ja yksi vieraileva eläinlääkäri sekä kolme eläinhoitajaa. Tarvittaessa potilasta voidaan lähteä hoitamaan klinikkatasoa vastaavasti varustellulla eläinlääkäriautolla.

Klinikalla on käytettävissä nykyaikaiset laitteistot muun muassa röntgen- ja ultraäänitutkimuksiin, hengitysteiden ja mahan tähystykseen sekä artroskopiaan. Lisäksi käytössä on paineaaltohoitokone. Omassa laboratoriossa luvataan hoitaa monenlaiset analyysit jo samana päivänä.

www.savonelainsairaala.fi

Hoitopaikka Facebookista

Facebookissa toimii avoin ryhmä, johon voi ilmoittaa vapaista tallipaikoista tai vastaavasti etsiä hevoselleen hoitopaikkaa.

Ilmoitukset voi lisätä suoraan seinälle ja jokainen on ryhmän avanneiden mukaan vastuussa omasta ilmoituksestaan. Ryhmässä käydään muutenkin keskustelua etenkin ravihevosten hoidosta.

Facebook > Tarjotaan/Etsitään ravihevosen valmennuspaikkoja

Ratsastuslinja pelasti pienen lukion

Hevosten ja lukio-opintojen yhdistelmä houkuttelee kaupunkilaisiakin Kuhmoisten pieneen kirkonkylään.

KUHMOINEN (MT)

Kuhmoisten yhtenäiskoulun lukiossa opiskelee kuluvana lukuvuonna kymmenen abiturienttia. Lukion toisella luokalla tilanne on vielä huonompi, oppilaita on vain viisi.

Ensimmäistä lukion luokkaa suorittaa peräti 16 oppilasta. Se johtuu siitä, että syksyllä 2014 lukiossa käynnistyi ratsastuslinja.

Oppilas tuo valtionavut

”Jatkossa olisi tarkoitus saada luokkiin sen kokoiset ryhmät, että lukio voi säilyä. Jokainen oppilas tuo mukanaan myös valtionavut”, kertoo lukion opettaja **Miila Mantsinen**.

”Opettajan palkka on sama, olipa luokassa viisi tai kaksikymmentä oppilasta”, Mantsinen toteaa.

Kuhmoisten lukiossa opiskeleva saa maksutta oppikirjat ja kannettavan tietokoneen käyttöönsä. Asunnon etsimisessäkin autetaan.

Kuhmoisissa kokeiltiin ratsastuslukiotoimintaa jo 2000-luvun alussa.

”Kun tulin Kuhmoisiin syksyllä 2013, ryhdyimme heti markkinoimaan ratsastuslinjaa ennen kevään yhteishaun alkamista, jotta saisimme tarpeeksi oppilaita”, Mantsinen sanoo.

Kuhmoinen on keskellä Suomea. Tänä lukuvuonna oppilaista seitsemän on tullut ratsastuslinjan vuoksi lukioon lähikunnista, pääkaupunkiseudulta, Turusta ja Porvoosta.

Opettajia vaikea saada

”Jos lukio loppuisi, se vaikuttaisi myös perusopetukseen”, Mantsinen muistuttaa.

”Kuhmoisiin olisi vaikea saada päätoimisia opettajia, joilla on pätevyys opettamaansa aineeseen, koska tunteja ei olisi tarpeeksi.”

Mantsisella itsellään on pätevyys sekä lukion historian, yhteiskuntaopin, filosofian että psykologian opettamiseen. Moni opettaja on pätevöitynyt vain kahteen aineeseen.

Mantsinen itse tuli Kuhmoisiin Joensuusta. ”Esteratsastuksen kannalta on tärkeää, että oma hevonen pääsi maneesitallille.”

”Talli on kävelymatkan päässä koululta ja kylältä, ja nuoret tosi mukavia.”

Kaukana kotoa asuvan nuoren tulee olla omatoiminen ja sinnikäs. Pieni paikkakunta voi myös olla epäluuloinen uusien tulokkaiden suhteen. Nuoren täytyy siis ottaa vastuuta itsestään.

”Vaikka kyllähän me opettajat myös katsomme perään.”

Ensisijaisesti koulu

”On muistettava, että tämä on lukio-opiskelua. Joku haluaa hevosalalle, joku hammaslääkäriksi”, Miila Mantsinen kertoo.

Hevosopetus tulee siis vasta toissijaisena.

”Kun lukio on rankka koulu, ratsastus on hyvää vastapainoa”, opettaja kuvaa. ”Harvassa muussa harrastuksessa mennään moneksi tunniksi ulos ja tehdään fyysistä työtä.”

”Asiat opetetaan täällä silti ammattimaisesti. Esimerkiksi hevosen lastaaminen autoon opetetaan alusta alkaen oikein.”

REA PELTOLA

RAMI MARJAMÄKI

Lukiokurssiin kuuluvat ratsastustunnit pidetään kahdessa ryhmässä, joten opetus on yksilöllistä. Maneesille lähdössä ovat etualalta alkaen Sissi Vuori Jämsästä S.O. Humukalla, porvoolaiset Emma Lahtinen ja Ard Patrick van Googum sekä Oona Kilpiä Belindellä. Satulavyötä kiristää Elisa Laakeri Turusta.

Erityislukioita ja lukion erikoiskursseja

Suomessa on kymmeniä erityislukiota. Erityislukiolla on opetusministeriöltä järjestämislupa, joka antaa tavallista lukiota enemmän vapautta tuntijaon suunnitteluun.

Erityislukioiden joukossa on muun muassa taiteeseen, musiikkiin, urheiluun tai kieliin keskittyviä lukioita, kansainvälisiä lukioita, kristillisiä lukioita ja steinerkouluja.

Omia painotuksia

Millä tahansa lukiolla on mahdollisuus tehdä opetukseen omia painotuksia. Pakolliset lukion aineet on suoritettava tavalliseen tapaan. Soveltavia tai syventäviä kursseja voi olla niin paljon kuin koulun voimavarat sallivat.

Kuhmoisissa ei ole erityislukiota, vaan ratsastuslinjalla hevoskursseja voi valita lukion mittaan 10–15. Niistä viisi kurssia on ratsastusta.

Jokaisella ratsastuslinjalaisella on mahdollisuus ratsastaa ilmaiseksi kaksi tuntia viikossa ja osallistua tunti viikossa hevosalan teoriaopetukseen.

Kuhmoisten lisäksi hevostaitoja on mahdollista kehittää lukio-opintojen osana ainakin Alavudella, Kalajoella, Kiuruvedellä, Nilsiässä, Rautalammilla ja Ruovedellä.

Lisäksi useissa luonnonvaraalan oppilaitoksissa on mahdollisuus yhdistää hevostenhoitajan koulutus ja lukion oppimäärän suorittaminen, mikä on astetta rankempi yhdistelmä.

REA PELTOLA
KAIJALEENA RUNSTEN

Meija Lahtinen Kirjonurmen tallilta vastaa ratsastustuntien ja ratsastuslinjan hevoskurssien opetuksesta. Oona Kilpiä ja Belinde ovat tunnilla.

Käytännön työ lomittuu teorian kanssa

Ratsastuksenopettaja **Meija Lahtinen** opettaa Kirjonurmen tallilla lukion ratsastuslinjalaisille hevosen ruokintaa, anatomiaa ja terveydenhoitoa sekä ratsastusta.

Kuusi tyttöä ryhmittyy kolmen hevosen ympärille varustautuneena saksilla, kammoilla ja nyppimisveitsillä.

Hevosille lyhennetään siisti ratsuharja, joka on helppo letittää kilpailuihin. Kuhmoislaiset **Saana Koskinen** ja **Janina Nurmela** kantavat hevosten viereen jakkaroita, joilta harjaan ylettyy paremmin.

”Kaikki hevoset eivät pidä nyppimisestä, silloin ohennetaan saksilla”, Meija Lahtinen kertoo. ”Laitumelta tullessa paksun harjan voi ensin lyhentää saksilla, lopuksi nypitään tasaiseksi.”

Hevosten kanssa läpi lukion

Porvoolaiset **Emma Lahtinen** ja **Oona Kilpiä** tulivat Kuhmoisten lukioon yhdessä.

”Olen harrastanut kymmenen vuotta ratsastusta”, 15-vuotias Kilpiä kertoo. ”Kaksi vuotta minulla on ollut äitini kanssa hevonen ylläpidossa.”

Kilpiä halusi yhdistää lukion ja ratsastuksen. ”Olen viihtynyt tosi hyvin”.

”Porvoossa olisi ollut ihan normaali lukio, jossa on aika paljon porukkaa, ja minulla ei oikein ollut kavereita. Nyt olen saanut kavereita.”

”Aluksi oli vähän outoa asua yksin”, Kilpiä kertoo. ”Vietän vapaa-aikaa tallilla, katson tunteja.”

”Käymme kaupoissa ja katsomme telkkaria. Olemme tutustuneet muihinkin kuin ratsastuslinjalaisiin”

”Haluan opiskella eläinlääkäriksi”, hän kertoo valintansa taustasta.

”Koulu on aika haastavaa, kun on isommat koealueet, mutta kyllä se menee. Täällä on paljon pienempi luokka, ja kyllä sen huomaa, että saa apua paremmin, jos tarvitsee.”

Turkulainen **Elisa Laakeri** on harrastanut hevosia seitsemän vuotta. Laakeri haki Ypäjälle opiskelemaan hevostaloutta, mutta ei vielä päässyt.

”Vedän täällä lukion läpi ja haen sitten uudelleen Ypäjälle. Tavoitteena on opiskella ratsastuksenohjaajaksi ja ratsuhevosten kouluttajaksi.”

REA PELTOLA

Hevosharrastajat tuntevat hukkakauran heikosti

Hevosharrastajien tietämys hukkakaurasta on vähäistä. Viljelijät, jotka voisivat käyttää talleilta syntyvää hevosenlantaa lannoitteena, vaativat hukkakaurattomuutta. Hevosrehujen puhtaus on siksi keskeinen ongelma pyrittäessä ratkomaan kaupunkien läheisten tallien lantaongelmaa.

Ongelmaa selvitti lopputyössään agrologi (AMK) **Sari Pätäri**, joka valmistui Hämeen ammattikorkeakoulun maaseutuelinkeinojen koulutusohjelmasta joulukuussa.

Hän tutki hevosen ruuansulatuskanavan läpi kulkeneen hukkakauran siementen itävyyttä Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskuksen (MTT) hevosenlantatutkimuksen yhteydessä viime keväänä.

Viidennes jyvistä iti ruuansulatuksen jälkeen

Keskimäärin 18 prosenttia hevosen ruuansulatuksen läpi kulkeneista kokonaisista jyvistä iti. Itävyys vaihteli hevosittain 0–34 prosenttiin, kun saman rehuerän alkuperäinen itävyys oli 77 prosenttia.

Mukana tutkimuksessa oli kymmenen hevosta.

Koska hukkakaura voi selvitä itämiskykyisenä kuljettuaan hevosen ruuansulatuskanavan läpi, on aina riskinsä, että hevosenlanta sisältäisi itämiskykyisiä hukkakauran siemeniä, Pätäri päättelee.

Lantaa vastaanottavan viljelijän on käytännössä vaikea valvoa hevosten syömien rehujen hukkakaurattomuutta, joten vastuu niistä on siksi tallien pitäjillä.

Lopputyön mukaan hevosyrittäjille ja -harrastajille suunnatulla koulutuksella voitaisiin vaikuttaa siihen, että rehujen hukkakaurattomuuteen alettaisiin kiinnittää huomiota.

Hevosten määrän lisääntyessä ja tallien sijoittuessa lähemmäksi kaupunkeja hevosenlannalle tarvitaan koko ajan lisää vastaanottajia.

Helpoin ja taloudellisesti sekä ympäristön kannalta järkevin tapa hävittää lanta olisi käyttää se pelloilla lannoitteena ja vasta sen jälkeen polttaa energiaksi.

Hukkakaura on työläästi torjuttava. Etenkään siemenviljelyssä sitä ei sallita lain mukaan lainkaan.

KAIJALEENA RUNSTEN

”Eläin jalostettu tekemään”

Taiteilija **Miina Äkkijyrkkä**, joka on tunnettu työstään suomenrotujen hyväksi, antoi viime torstaina Hevosurheilun haastattelussa kärkevää kritiikkiä eläinten inhimillistämisestä.

Hän ihmettelee, miksi ylihemmotellut kerrostalokoirat eivät huolestuta ketään, vaikka pitkä päivä yksin ei ole niille luontaista elämää.

”Kaikki mahdollinen paha nähdään tuotantoeläinten pitäjissä, jotka todellisuudessa ovat ainoita, jotka eläimistä enää mitään ymmärtävät.”

”Samat kerrostalokoiranpitäjät ovat valmiita uskomaan kaiken, minkä jokin eläintenpelastusjärjestö heidät manipuloi uskomaan.”

Hän näkee myös neljä vuotta sitten saamansa häädön osana voimistuvaa ilmiötä, jossa ”höösätään sävysävyyn valittujen päitsien ja loimien kanssa”.

”Eläin on jalostettu johonkin tarkoitukseen, jonka tekeminen on sille mieluista. Eikä varmaan mikään ole niin turha kuin hevonen, jolla ei tehdä mitään.”

KAIJALEENA RUNSTEN